

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Saksb.: Arne Farup
e-post: fmnoafa@fylkesmannen.no
Tlf.: 75547844
Vår ref.: 2016/2000
Deres ref.:
Vår dato: 09.03.2016
Deres dato:
Arkivkode:

Høringsuttalelse til NOU 2015:15 Sett pris på miljøet

Uttalelsen tar utgangspunkt i grønn skattekommisjons anbefalinger og argumentasjon i kapittel 9, *Støtteordninger med miljøpåvirkning*, som vi vurderer i forhold til jordbruket, naturmiljøet og påvirkningen av klimaet.

Oppsummering av utvalgets anbefalinger

På side 138 i NOU 2015:15 gir utvalget følgende anbefalinger knyttet til jordbruket:

- *Hensynet til landbrukets klimautslipp tillegges større vekt i jordbruksforhandlingene.*
- *Produksjonsstøtten til rødt kjøtt reduseres for å få lavere klimautslipp. Reduksjonen må ses i sammenheng med distriktspolitiske hensyn og at dyr på beite bidrar positivt til ivaretagelse av kulturlandskap og biologisk mangfold.*

Oppsummering av utvalgets argumentasjon

På side 135 skriver utvalget at **«Det er betydelige motsetninger mellom klima og miljøhensyn og landbrukspolitiske målsettinger om økt produksjon og landbruk over hele landet.»**

Videre nevnes det på side 136 at klimagassutslippene kan reduseres med 30 pst. hvis produksjon og forbruk vris i en mer klimavennlig retning: **«I hovedsak innebærer det mindre produksjon av rødt kjøtt og økt produksjon av melke- og planteprodukter. Støttenivået (skjermingsstøtte og budsjettstøtte) halveres i disse beregningene. En konsekvens er at arealbruken reduseres med vel 40 pst og relativt mer i distriktene enn i sentrale strøk.»**

På side 137 skriver utvalget: **«Det er lagt til grunn at klimagassutslippene fra importerte produkter er lavere enn fra tilsvarende norsk produksjon.»**

Videre slås det på sidene 137-138 fast at: **«En større omlegging av norsk jordbruk kan være krevende å gjennomføre på kort sikt, og det er utenfor utvalgets mandat å foreslå hvordan en slik større omlegging bør gjennomføres. Utvalget foreslår**

imidlertid tiltak som kan gjennomføres uavhengig av en helhetlig revisjon av jordbrukspolitikken. Et direkte og effektivt tiltak for å redusere jordbrukets klimagassutslipp er å redusere produksjonsstøtten til rødt kjøtt, for eksempel ved å redusere pris- og husdyrtilskudd. Redusert støtte vil redusere norsk produksjon og dermed norske klimagassutslipp.»

Når det gjelder forslaget om å avvikle støtten til skogsbilveier og taubaner i skogbruket, så viser utvalget på side 138 til at disse medfører en fragmentering av naturområder som er uheldig av hensyn til mangfold og økosystemer. I følge utvalget bidrar støtten til taubaner **«til hogst i uberørte områder med lav lønnsomhet og potensielt betydelig tap av biologisk mangfold.»**

Fylkesmannen i Nordlands innspill

Utvalget nevner at en konsekvens av forslaget om å redusere produksjonsstøtten til rødt kjøtt er at arealbruken reduseres med vel 40 pst. og relativt mer i distriktene enn i sentrale strøk.

Fylkesmannen vil peke på at dette vil få alvorlige konsekvenser for jordbruket i Nordland, fordi det i liten grad fins muligheter for alternative produksjoner basert på de naturgitte ressursene.

Vi stiller samtidig spørsmål ved utvalgets generelle påstand om at *«Det er betydelige motsetninger mellom klima og miljøhensyn og landbrukspolitiske målsettinger om økt produksjon og landbruk over hele landet.»*

Når utvalget hevder at klimautslippene fra utenlands kjøttproduksjon vil være lavere enn fra tilsvarende norsk produksjon, vil vise til at i følge FAO ligger klimautslippene fra norsk kjøttproduksjon like under gjennomsnittet for Vest-Europa. Nesten halvparten av storfekjøttet som ble importert i 2014 kom imidlertid fra Afrika og Sør-Amerika, og kjøttet fra disse landene har i snitt fire ganger høyere klimautslipp før frakt enn norsk storfekjøtt. (FAO, 2013: Tackling Climate Change Through Livestock.)

Mat er en livsnødvendighet, og produksjonen fører til både positive og negative konsekvenser for miljøet. Om en produksjon er miljøvennlig eller ikke må vurderes ut fra flere parametere enn i hvor stor grad den belaster klimaet. Stikkord her er ressursøkonomi, forurensing av vann, påvirkningen av det biologiske mangfoldet, forbruk av CO₂ ved produksjon og transport, bruk av plantevernmidler, dyrevelferd osv.

Av hensyn til egen matvaresikkerhet, og for å bidra til å sikre at det i framtida er mat til en stadig større befolkning på jorda er det også viktig at vi tar vare på de lokale ressursene og bidrar til å øke den globale produksjonen. Samtidig vil de kommende klimaendringen kunne bidra til at mer tørke og flom gjør det vanskeligere å produsere mat i andre deler av verden, mens vilkårene for matproduksjon hos oss kan bli bedre.

I en slik situasjon kan det neppe være riktig å redusere egen produksjon og i stedet satse på økt import. Hvis vi samtidig øker kraftforbaserte produksjoner som svin og kylling, innebærer dette en lite ressursøkonomisk arealbruk og forvaltning av planteproteinet, både nasjonalt og globalt. Da er det bedre at en større andel av vår kjøttproduksjon kommer fra grovforbasert

produksjonen av storfe og sau, samtidig som at vi øker utnyttelsen av de lokale beiteressursene og reduserer bruken av kraftfor og kunstgjødsel.

Utvalgets forslag om å erstatte produksjonen av rødt kjøtt med økt produksjon av melk synes også noe underlig, all den tid melkeproduksjonen er kombinert med produksjon av rødt kjøtt. Samtidig vil det neppe være marked for å ta unna den økte melkeproduksjonen som utvalget foreslår.

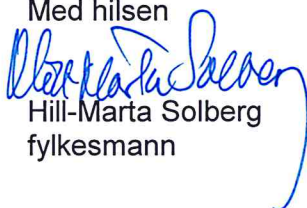
Lokalt basert kjøttproduksjon i Norge og Nordland framfor importert kjøtt har også følgende miljøfordeler:

- Bedre dyrevelferd
- Mindre bruk av plantevernmidler
- Bidrar til å opprettholde kulturlandskap og det biologiske mangfoldet

For å redusere utslippene til vann og luft må vi samtidig satse på:

- Økt forskning med sikte på reduserte utslipp av tarmgasser fra drøvtyggere
- Bedre handtering av husdyrgjødsel (for å økonomisere ressursene og redusere utslipp til luft og vann)
- Redusert bruk av kunstgjødsel
- Reduserte bruk av importert kraftfor
- Redusert bruk av fossilt brensel og reduserte utslipp av CO₂ fra maskiner og fyringsanlegg

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
fylkesmann

Monica Andreassen Iveland
landbruks- og reindriftsdirektør